

ARBEJDSMARKED

2015:7 • 4. november 2015

Dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption 2014

Resumé: I 2014 holdt 98.000 kvinder barselsorlov med dagpenge før eller efter fødslen eller adoptionen, og det samme gjorde 52.000 mænd. Det samlede antal dagpengeuger faldt med 2,4 pct. i forhold til 2013. Mændene holdt det samme antal ugers barsel i 2014 som i 2013, hvorfor faldet kommer fra kvinderne, der holdt 2,6 pct. færre uger i 2014 end i 2013. Da antallet af kvinder på barselsdagpenge kun er faldet med 1,2 pct., skyldes faldet ikke udelukkende færre på barsel. Det samlede udbetalte beløb for 2014 steg med 3,0 pct. sammenlignet med 2013, og – rensset for stigningen i dagpengesatsen – med 1,2 pct., hvorfor udgifterne pr. afholdt uge på barsel er steget. Det er især refusion til arbejdsgiveren, der er steget.

Fædrene står med 9 pct. stadig for en mindre del af den samlede orlov, omend andelen er svagt stigende. For hvert fødsel i 2013, hvor begge forældrene holdt barselsorlov, holdt forældrene i 2013 og 2014 i gennemsnit 330 dages orlov efter fødslen. Heraf holdt faderen de 37 dage og moderen de 293. For 28 pct. af forældreparrene havnede den samlede barselsorlov mellem 41-47 uger, barsel og 21 pct. af forældreparrene holdt netop 48 ugers orlov i alt (faderens 2 ugers fædreorlov, moderens 14 ugers fødselsorlov samt 32 ugers fælles orlov). Blandt kvinderne holdt topledere og lønmodtagere på højeste niveau færrest orlovsdage, mens det forholdt sig lige omvendt hos mændene. Hos dem holdt topledere og lønmodtagere på højeste niveau flest.

Kort om statistikken: Statistikken bygger på Udbetaling Danmarks udbetaling af dagpenge. Kun erhvervsaktive (herunder arbejdsløse) kan modtage dagpengene. Der offentliggøres 2 typer af opgørelser: Den traditionelle opgørelse er kalenderårsbaseret og viser, hvor mange der har haft orlovsdage i året, uanset tidspunktet for fødslen. Den anden type tager udgangspunkt i de fødte børn. Det optælles så, hvor mange orlovsdage der er holdt i forbindelse med fødslen - uanset om orloven er afholdt i forskellige kalenderår.

Særlige forhold vedrørende datagrundlaget. I det datagrundlag, der forelå ved offentliggørelsen af 'Dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption 2013', var der et unormalt højt antal indberetninger uden slutdato både for 2013 og 2014. Denne fejl er nu rettet, og året 2013 er genberegnet. Tal for året 2013 i denne efterretning vil derfor være noget forskellige fra tal for året 2013 offentliggjort sidste år.

Orlov i 2014

Oversigtstabel 1.

Udgifter til dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption mv., antal personer og antal dagpengeuger. 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
	udbetalte beløb, mio. kr.			
I alt	9 933	9 569	9 210	9 485
Mænd	908	876	847	963
Kvinder	9 025	8 693	8 363	8 522
Modtagere, antal personer med dagpenge i året				
I alt	162 903	156 226	150 689	150 123
Mænd	53 975	52 106	51 019	51 643
Kvinder	108 928	104 120	99 670	98 480
	1.000 dagpengeuger i året, uger			
I alt	2 998	2 809	2 730	2 673
Mænd	251	237	241	240
Kvinder	2 747	2 572	2 489	2 433

Fald i udgifter og i antallet af dagpengemodtagere

Det samlede udbetalte dagpengebeløb ved graviditet, fødsel og adoption i 2014 var 9.484 mio. kr., – en stigning på 3,0 pct. i forhold til 2013. Antallet af personer med dagpenge faldt derimod med 0,4 pct. for begge køn under et. Men faldet var ikke det samme for de to køn. For mændene var der tværtimod tale om en stigning på 1,2 pct., medens kvinderne faldt med de samme cifre – 1,2 pct. færre kvinder fik dagpenge i 2014 på grund af barsel eller adoption. Det er kun fordi flere kvinder end mænd modtager barselsdagpenge i løbet af et år, at nettoresultatet blev et fald. I alt 98.480 kvinder modtog på et eller andet tidspunkt dagpenge i 2014 mod 51.643 mænd. Når antallet af kvinder, der i 2014 modtog dagpenge på grund af barsel, er langt større end tallet for børn født i 2014, skyldes det, at flertallet af de kvinder, der fødte året før, altså i 2013, ikke var færdige med at holde barselsorlov i 2014, og derfor tæller med i statistikken for både 2013 og 2014.

I 2014 blev der født 56.870 børn i Danmark, hvilket er en stigning på 1,8 pct. i forhold til år 2013. Antallet af afholdte uger på barselsdagpenge er derimod ikke steget, der er tværtimod faldet med 2,1 pct.

Årsafgrænsning

De ovenfor nævnte 9.484 mio. kr. inkluderer udbetalinger til 6.245 mænd og 2.857 kvinder, der ikke holdt orlov i 2014, men i 2014 modtog dagpenge vedrørende orlov holdt i 2013. For disse personer er pengene talt med i tabel 1 og 2, men det er personerne eller dagene ikke. Modsvarende er der i 2014 7.210 mænd og 14.639 kvinder, hvor (dele af) orloven er startet i 2014, men hvor udbetalingen først blev bogført i begyndelsen af 2015. For disse personer er der for 2014 talt personer og dage, men ikke penge. Beløb kan udbetales både til arbejdsgiveren (når personen på barselsorlov får løn fra sin arbejdsgiver) og direkte til den sikrede.

Oversigtstabel 2.

Antallet af forældrepar. 2011-2014

	2011		2012		2013		2014*	
	antal	pct.	antal	pct.	antal	pct.	antal	pct.
Forældreårgang i alt	59 256	100	58 293	100	56 267	100	56 895	100
Orlovfordelingstype:								
Far og mor, og begge holder orlov	32 879	55,5	32 310	55,4	30 770	54,7	30 500	53,6
Far og mor, men kun mor holder orlov	13 405	22,6	12 605	21,6	12 034	21,4	12 673	22,3
Far og mor, men kun far holder orlov	4 723	8,0	4 931	8,5	4 983	8,9	5 000	8,8
Far og mor, og ingen holder orlov	6 684	11,3	6 920	11,9	7 005	12,4	6 958	12,2
Kun mor, og mor holder orlov	675	1,1	686	1,2	611	1,1	781	1,4
Kun far, og far holder orlov	15	0,0	20	0,0	20	0,0	21	0,0
Kun mor, og mor holder ikke orlov	586	1,0	568	1,0	581	1,0	738	1,3
Kun far, og far holder ikke orlov	82	0,1	83	0,1	85	0,2	61	0,1
To kvinder, og begge holder orlov	137	0,2	124	0,2	127	0,2	106	0,2
To kvinder, kun mor holder orlov	53	0,1	33	0,1	38	0,1	41	0,1
To kvinder, kun medmor holder orlov	9	0,0	8	0,0	2	0,0	10	0,0
To kvinder, ingen af dem holder orlov	8	0,0	5	0,0	11	0,0	6	0,0

*Tallene for 2014 er foreløbige, fordi 2014 er opgjort på grundlag af data for 18 måneder, hvor de øvrige år er opgjort på grundlag af data for 24 måneder. Det er især antallet af forældre, hvor begge har holdt orlov, der forventes at stige lidt, når registeret er blevet opdateret med data for 3. og 4. kvartal 2015.

Tabel 2 viser, hvor mange forældre, der er brugere af barselsdagpengeordningen, og tabellen viser tillige, i hvor mange tilfælde barnet har to forældre, og hvis det har, om de begge, den ene eller ingen af dem har modtaget barselsdagpenge.

Forældreårgang

Forældreårgang er her defineret som antallet af "par" af personer, som er blevet forældre til et barn født i løbet af det pågældende år, og hvor barnet er at finde i Danmarks Statistiks befolkningsregister i fødselsåret eller året efter, eller hvor barnet kan findes i barselsdagpengeregisteret. Et par kan i det tilfælde, hvor der ikke findes registeroplysninger om både faderen eller moderen, godt bestå af en enkelt person. Hvis et par får tvillinger, tæller de kun en gang som forældrepar. Får

et par derimod to børn i løbet af året, der ikke er tvillinger, tæller parret to gange som forældrepar. Hvis en mand i løbet af året får barn med to forskellige kvinder, vil han indgå i to par. Det tilsvarende gælder for en kvinde, der får to børn med to forskellige mænd. Et forældrepar kan ligeledes bestå af to kvinder, medens forældrepar bestående af to mænd i praksis forekommer så sjældent, at der ikke er taget særskilt hensyn til denne kategori.

*Faldet i antal
forældrepar er ophørt*

Som det ses af tabel 2 er et fortsat fald i antallet af forældre blevet afløst af en lille stigning fra 2013 til 2014. I 2013 var tallet 56.267 og er nu steget til 56.895, men sammenlignet med de 63.699 forældrepar i 2010 er antallet af forældrepar i 2014 stadig et noget mindre tal.

Ikke alle forældre får barselsdagpenge. Ifølge tabel 2 gælder det for 12 pct. af forældreårgangen for både 2013 og 2014. I 2013 var det 55 pct., hvor både far og mor fik dagpenge, medens det for 32 pct. af parrene kun var én voksen, der fik dagpenge.

Derudover viser tabel 2, at det i fortolkningen af statistiske nøgletal for barsel er afgørende at holde sig for øje, hvilke grupper der er medtaget i en beregning. Hvis store grupper af personer uden adgang til barselsdagpenge indgår, skal udviklingen i statistiske nøgletal tolkes i overensstemmelse hermed.

Dagpengeregler

De gældende regler er uændrede siden 2002. Moderen kan holde 4 ugers graviditetsorlov, 14 ugers barselorlov og 32 ugers forældreorlov. Faderen kan holde 2 ugers barselorlov og 32 ugers forældreorlov. For forældreorloven gælder, at forældreparret til sammen højst kan modtage, hvad der svarer til den maksimale dagpengesats i 32 uger. Forældreorloven kan forlænges med op til 14 uger mod en nedsættelse af dagpengene, således at den samlede udbetaling kommer til at svare til 32 ugers udbetaling uden nedsættelse.

Barselsloven er ikke det eneste regelsæt, der bestemmer vilkårene for nybagte mødre og fædre. Arbejdsmarkedets overenskomster har også betydning. Overenskomsterne kan i nogle tilfælde påvirke forældrenes brug af barselsloven, fordi der i nogle overenskomster er gunstigere vilkår for den barslende end i andre. Det vil dog føre for vidt at komme ind på de bestemmelser, arbejdsmarkedets mange overenskomster indeholder vedrørende graviditet og barsel, og hvilke gyldighedsperiode disse bestemmelser har eller har haft.

*Dagpengenes
størrelse*

Det maksimale dagpengebeløb pr. uge reguleres én gang årligt og udgjorde 4.005 i 2013 og 4.075 kr. i 2014. Det faktiske dagpengebeløb kan dog blive mindre, hvis den pågældende dagpengemodtager har haft en lavere normal arbejdsindtægt (efter arbejdsmarkedsbidrag) end det maksimale dagpengebeløb - det kan skyldes en lav timeløn eller deltidsarbejde. Dagpengene bliver også nedsat, hvis dagpengemodtageren delvist har genoptaget arbejdet.

*Teknisk beregning af
dagpenge pr. uge*

En dagpengeuge er opgjort som $1/7$ af antallet af dage fra den første til den sidste dag med dagpenge. For en person med en normal 5-dages arbejdsuge betyder det, at et fravær mandag til fredag opgøres som $5/7$ dagpengeuge. Et fravær fredag til tirsdag tæller også for $5/7$ dagpengeuge. Dagpengene udbetales efter antallet af tabte arbejdsdage. I det første tilfælde udbetales dagpenge derfor for en fuld uge selv om orloven kun er beregnet til 5 dage, mens der i det andet tilfælde kun udbetales for 3 tabte arbejdsdage. Især i forbindelse med korterevarende orlovsforløb spiller weekend dage uden dagpenge en rolle for beregningen af beløbet pr. uge.

Oversigtstabel 3 giver hovedtal for alle sager med udbetalinger i 2013 og 2014.

Oversigtstabel 3. **Udgifter til dagpenge, antal personer og antal dagpengeuger i året**

	2013			2014		
	Personer med orlov i året	Beløb	Dag- penge- uger i året	Personer med orlov i året	Beløb	Dag- penge- uger i året
	antal	mio. kr.	1.000 uger	antal	mio. kr.	1.000 uger
Mænd og kvinder:						
Graviditet, fødsel og adoption i alt . . .	150 689	9 210	2 730	150 123	9 485	2 673
Graviditet	56 500	1 338	383	57 737	1 401	378
2 uger efter fødsel	36 401	249	66	37 584	288	67
Fødsel første 14 uger	74 585	2 697	616	61 705	2 399	614
Fødsel, 32 uger fælles orlov	99 950	4 681	1 490	99 952	5 187	1 440
Udskudt orlov inden 9 år	2 612	79	26	33	1	0
Aftalebaseret forlængelse på deltid	7 664	86	125	9 485	125	151
Adoption, bortadoption, graviditets-betinget sygdom	782	42	12	759	41	11
Pasning af alvorligt syge børn	1 570	38	12	1 736	43	13
Mænd:						
Fødsel og adoption i alt	51 019	847	241	51 643	963	240
2 uger efter fødsel	36 275	248	66	37 454	287	67
Fødsel første 14 uger	163	3	1	192	4	1
Fødsel, 32 uger fælles orlov	23 257	559	160	23 534	639	158
Udskudt orlov inden 9 år	331	14	2	2	0	0
Aftalebaseret forlængelse på deltid	786	7	7	1 088	14	9
Adoption, bortadoption	146	4	1	112	3	1
Pasning af alvorligt syge børn	647	12	4	763	16	5
Kvinder:						
Graviditet, fødsel og adoption i alt . . .	99 670	8 363	2 489	98 480	8 521	2 433
Graviditet	56 500	1 338	383	57 737	1 401	378
2 uger efter fødsel	126	1	0	130	1	0
Fødsel første 14 uger	74 422	2 694	615	61 513	2 395	612
Fødsel, 32 uger fælles orlov	76 693	4 122	1 330	76 418	4 548	1 282
Udskudt orlov inden 9 år	2 281	65	24	31	1	0
Aftalebaseret forlængelse på deltid	6 878	79	118	8 397	111	142
Adoption, bortadoption, graviditets-betinget sygdom	636	38	11	647	38	10
Pasning af alvorligt syge børn	923	26	8	973	28	8

*Moderens andel
af de 32 ugers
fælles orlov er størst*

Af oversigtstabel 3 fremgår det fx, at moderens andel af den fælles orlov på 32 uger med mulighed for forlængelse stadig er langt større end mandens, såvel når der ses på beløbet som på antallet af uger. Denne form for orlov kan frit deles mellem forældrene, men parrene har kun i meget begrænset omfang benyttet sig af denne mulighed. Fædrenes andel af det samlede antal orlovsuger inden for de 32 uger udgør i 2014 11,0 pct., hvilket er højere end året før (10,7 pct.).

Oversigtstabel 4 dækker sager, der er indledt og afsluttet i 2014. Ved kun at medtage disse sager opnås, at efterreguleringer mv. fra tidligere år i mindre grad spiller ind, og at dagpengene for alle sager er beregnet ud fra satsen i 2014.

Oversigtstabel 4.

Antal dagpengemodtagere og dagpenge pr. uge. Kun sager begyndt og sluttet i 2014

	I alt	Med re- fusion til arbejds- giver	Med ud- betaling til sik- rede	I alt	Refu- sion til arbejds- giver	Udbetalt til sik- rede
	antal modtagere			dagpenge pr. uge		
Mænd og kvinder:						
Graviditet, fødsel og adoption i alt	112 140	79 630	50 567	3 447	1 981	1 466
Graviditet	37 546	29 252	10 168	3 521	2 619	902
2 uger efter fødsel	30 869	26 447	4 588	4 068	3 509	559
Fødsel første 14 uger	38 777	28 409	11 798	3 570	2 596	975
Fødsel, 32 uger fælles orlov	50 344	30 957	33 552	3 519	1 373	2 146
Udskudt orlov inden 9 år						
Aftalebaseret forlængelse på deltid	5 077	613	4 496	922	100	821
Adoption, bortadoption, graviditets-betinget sygdom	435	333	163	3 472	2 311	1 161
Pasning af alvorligt syge børn	1 177	839	403	3 254	2 215	1 039
Mænd:						
Fødsel og adoption i alt	44 511	36 109	10 404	3 802	2 825	977
2 uger efter fødsel	30 778	26 370	4 574	4 068	3 509	559
Fødsel første 14 uger	134	104	31	3 712	2 800	912
Fødsel, 32 uger fælles orlov	18 376	13 553	6 074	3 777	2 601	1 176
Udskudt orlov inden 9 år						
Aftalebaseret forlængelse på deltid	728	334	403	1 672	739	933
Adoption, bortadoption	76	55	28	3 932	2 665	1 268
Pasning af alvorligt syge børn	518	353	192	3 296	2 191	1 105
Kvinder:						
Graviditet, fødsel og adoption i alt	67 629	43 521	40 163	3 401	1 871	1 530
Graviditet	37 546	29 252	10 168	3 521	2 619	902
2 uger efter fødsel	91	77	14	4 010	3 416	594
Fødsel første 14 uger	38 643	28 305	11 767	3 570	2 595	975
Fødsel, 32 uger fælles orlov	31 968	17 404	27 478	3 467	1 127	2 340
Udskudt orlov inden 9 år						
Aftalebaseret forlængelse på deltid	4 349	279	4 093	858	47	812
Adoption, bortadoption, graviditets-betinget sygdom	359	278	135	3 437	2 285	1 153
Pasning af alvorligt syge børn	659	486	211	3 227	2 230	997

*Mændene får fortsat
de højeste dagpenge*

For alle sagsarter under ét var dagpengene i 2014 i gennemsnit 401 kr. højere for mændene end for kvinderne. Det tilsvarende tal for 2013 var 442 kr.

Det største beløb pr. uge findes for mændenes 2-ugers fædreorlov. Dette beløb er dog ikke meget større end kvindernes dagpenge under deres 2 ugers fædreorlov. Det er dog kun kvinder, der lever i registreret partnerforhold, der kan holde fædreorlov.

De laveste beløb findes ikke overraskende for den aftalebaserede forlængelse på deltid, hvor dagpengebeløbet er nedsat i forhold til hvor mange timer, der arbejdes.

*Refusion til arbejdsgiver
eller udbetaling til sikrede*

Ud af 112.140 dagpengemodtagere (heraf 67.629 kvinder) var der for 79.630, svarende til 71,0 pct., (for kvinder 64,4 pct.) tale om, at der i hele eller dele af orlovsperioden blev udbetalt dagpenge som refusion til arbejdsgiveren, hvilket betyder, at de pågældende har fået hel eller delvis løn under graviditet og barsel.

Af oversigtstabel 4 kan man udlede, at 32.510 personer (heraf 24.108 kvinder) udelukkende fik barselsdagpenge i form af en direkte udbetaling – dvs. tilfælde, hvor den pågældende ikke har fået løn, bl.a. selvstændige og arbejdsløse. De tilsvarende tal for 2013 var 33.935 for begge køn heraf 25.491 kvinder.

Oversigtstabel 5 viser alle sager, der var løbende i en del af 2014, hvad enten sagen blev afsluttet i 2014 eller ej.

Oversigtstabel 5. **Alle sager og afsluttede sager efter art og køn. 2014**

	Alle sager med dagpenge i året		Alle afsluttede sager i året	
	personer	sager	personer	sager
Mænd og kvinder:				
Graviditet, fødsel og adoption i alt ...	148 559	293 304	136 149	226 073
Graviditet	51 782	62 461	43 634	51 542
2 uger efter fødsel	37 085	37 285	31 327	31 478
Fødsel første 14 uger	59 016	60 034	43 748	44 332
Fødsel, 32 uger fælles orlov	98 337	119 517	73 667	88 895
Udskudt orlov inden 9 år	61	62	19	19
Aftalebaseret forlængelse på deltid	9 383	10 961	6 589	7 556
Adoption, bortadoption, graviditets-				
betinget sygdom	693	1 072	568	778
Pasning af alvorligt syge børn	1 656	1 912	1 289	1 473
Mænd:				
Fødsel og adoption i alt	53 384	71 083	46 701	59 014
2 uger efter fødsel	36 968	37 168	31 235	31 386
Fødsel første 14 uger	178	181	144	147
Fødsel, 32 uger fælles orlov	24 010	31 434	20 260	25 717
Udskudt orlov inden 9 år	5	5	0	0
Aftalebaseret forlængelse på deltid	1 102	1 337	854	1 013
Adoption, bortadoption	104	142	80	101
Pasning af alvorligt syge børn	703	816	573	650
Kvinder:				
Graviditet, fødsel og adoption i alt	95 175	222 221	89 448	167 059
Graviditet	51 782	62 461	43 634	51 542
2 uger efter fødsel	117	117	92	92
Fødsel første 14 uger	58 838	59 853	43 604	44 185
Fødsel, 32 uger fælles orlov	74 327	88 083	53 407	63 178
Udskudt orlov inden 9 år	56	57	19	19
Aftalebaseret forlængelse på deltid	8 281	9 624	5 735	6 543
Adoption, bortadoption, graviditets-				
betinget sygdom	589	930	488	677
Pasning af alvorligt syge børn	953	1 096	716	823

Sammenhængen mellem
alle sager og
afsluttede sager

Alle sager i 2014	293.000
- Sager, der kun er opstået i forbindelse med personens flytning	-
- Sager, der var afsluttet inden året, men hvor udbetalingen skete i året	32.000
- Sager, der var løbende ved årets udgang	35.000
= Afsluttede sager i 2014	226.000

En afsluttet sag er et afsluttet forløb, hvor dagpengene er udbetalt efter samme lovbestemmelse. Det skal bemærkes, at der er mulighed for, at forældreorloven på 32 uger kan deles i småbidder – fx fordi forældrene vælger på skift at tage orlov. Den kan også opdeles ved at fx moderen genoptager arbejdet delvis – fx arbejder 3 dage om ugen og får dagpenge i 2 dage. Ved en sådan opdeling, vil orloven komme til at bestå af et antal afsluttede sager, der hver især er ret korte.

Antal fødte og antal
kvinder med orlov

Oversigtstabel 6 på næste side viser antallet af kvinder, der har modtaget dagpenge de første 14 uger efter en fødsel i året (såkaldte fødselsdagpenge), sammenlignet med antallet af fødte børn. Moderens alder er opgjort ved barnets fødsel.

Oversigtstabel 6. Antal kvinder med fødselsdagpenge i forhold til alle kvinder i forældreargangen. 2014

Moderens alder ved årets afslutning	Kvinder i forældreargangen	Kvinder med dagpenge	Kvinder med dagpenge i pct. af alle kvinder i aldersgruppen
antal			
I alt	56 803	44 043	78
Under 20 år	656	76	12
20-24 år	6 376	3 065	48
25-29 år	18 231	13 963	77
30-34 år	19 301	16 466	85
35-39 år	10 068	8 699	86
40-44 år	2 071	1 705	82
45 år eller mere	100	69	69

78 pct. af de
nybagte mødre
modtager dagpenge

78 pct. af de nybagte mødre har modtaget dagpenge i forbindelse med fødslen. Ifølge loven har mødrene ikke bare ret til, men også pligt til at holde orlov fra arbejdet de første 2 uger efter fødslen. Det må derfor antages, at de 22 pct., der ikke holder orlov, omfatter kvinder, der ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet. Den antagelse bekræftes af, at de helt unge kvinder, der ikke har fået fodfæste på arbejdsmarkedet i samme omfang, som de lidt ældre, i mindre grad får udbetalt dagpenge.

Fordeling
på landsdele

I oversigtstabel 7 er det udbetalte beløb og antallet af dagpengeuger fordelt på landsdele.

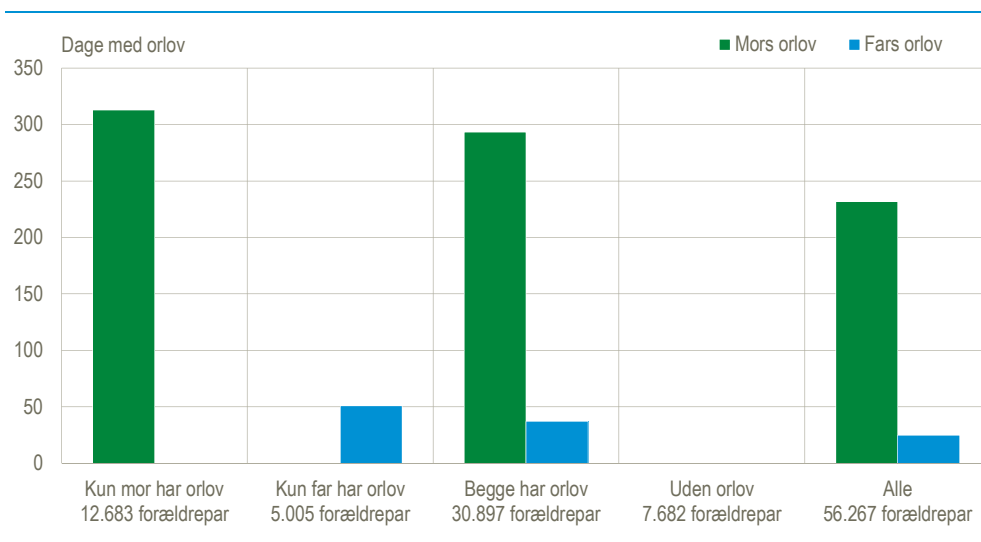
Oversigtstabel 7. Udgifter samt antal dagpengeuger ved graviditet, fødsel og adoption mv. fordelt efter køn og landsdele. 2014

	Udbetalte beløb i året – også vedr. tidligere år			Dagpengeuger i året			Antal personer med orlovsdage i året		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	mio. kr.			1.000 uger			antal		
I alt	963	8 522	9 485	240	2 433	2 673	51 643	98 480	150 123
København By	219	1 447	1 666	55	394	449	9 678	16 355	26 033
Københavns Omegn	108	914	1 022	27	249	276	5 337	10 009	15 346
Nordsjælland	75	628	703	18	171	189	3 637	6 948	10 585
Bornholm	5	37	42	1	11	12	235	422	657
Østsjælland	38	348	386	9	97	106	2 059	3 915	5 974
Vest- og Sydsjælland	62	660	722	15	188	203	3 672	7 482	11 154
Fyn	68	652	720	17	189	207	3 828	7 683	11 511
Syddjælland	102	1 031	1 133	25	310	335	6 263	12 391	18 654
Østjylland	146	1 348	1 494	36	390	427	8 231	15 891	24 122
Vestjylland	62	645	707	16	196	212	3 977	7 767	11 744
Nordjylland	78	811	888	20	239	258	4 730	9 652	14 382

Forældrenes benyttelse af orlovsreglerne

<i>Udgangspunkt: De fødte børn</i>	Mens der i det foregående mest er fokuseret på de økonomiske aspekter af barselsorlovens virkning, er udgangspunktet i dette afsnit det enkelte forældrepar og deres barn. Hermed er det muligt at belyse, hvor meget orlov der bliver taget i forbindelse med det enkelte barn, og hvordan forældrene fordeler orloven. Det skal dog for en god ordens skyld nævnes, at det er fødslen, der er rettighedsudløsende. Får forældrene tvillinger får de ikke ret til mere orlov end, hvis de får en enling. Men talemåden "orlov pr. født barn" er bekvem, om end altså en anelse misvisende. Orlov i forbindelse med adoption samt orlov før fødslen er for overskuelighedens skyld udeladt.
<i>Opgørelsen dækker børn født i 2013</i>	Opgørelsen dækker – bortset fra oversigtstabel 11 – børn født i 2013. Og for at kunne sammenligne over tid, er der brugt oplysninger om orlov holdt i 2013 og 2014.
<i>Mangler i opgørelsen</i>	Desværre er datamaterialet ikke komplet, idet det i et mindre antal tilfælde ikke har været muligt på sikker måde at foretage koblingen mellem barnet og forældrene. Denne mangel kan betyde, at nogle forældrepar ikke er medtaget i analyserne, men den kan også betyde, at der for nogle forældrepar mangler et eller flere dagpengeforløb, hvilket vil føre til en undervurdering af den afholdte orlov.
<i>Udskudt orlov kan ikke belyses fuldstændigt</i>	Det er muligt at forlænge den normale orlovsperiode eller udskyde dele af orloven helt til barnet fylder 9 år. Der kan derfor først gives en endelig og fuldstændig beskrivelse af udnyttelsen af orloven for børn født i 2013, når statistikken for 2022 udkommer. Også muligheden for at genoptage arbejdet på deltid medfører, at nogle orlovsperioder kan være betydeligt længere end de normale 46 uger. Langt størstedelen af orloven vedrørende børn født i 2013 er dog blevet holdt i 2013-2014.
<i>Hvem er berettiget til dagpenge</i>	Det er kun forældre, der er tilknyttet arbejdsmarkedet (herunder arbejdsløse), der kan modtage dagpenge. I tabel 10 er antallet af dagpengeberettigede forældrepar forsøgt beregnet.
<i>Hvorfor ændres orlovs længden?</i>	Forældrenes valg om afholdelse af barselsorlov vil være påvirket af bl.a. muligheden for ud over dagpengene også at modtage hel eller delvis løn under barselsorloven.
<i>Populationen</i>	I alt indgår 56.267 forældrepar til børn født i 2013.

Figur 1. Orlov i 2012-2013 – børn født i 2013

Figur 1 viser, hvor mange forældrepar der holdt barselorlov, og hvordan de i de tilfælde, hvor begge holdt orlov, fordelte orloven imellem sig. Der var således 12.683 forældrepar, hvor det kun var kvinden, der holdt orlov, og disse kvinder holdt i gennemsnit 313 dages orlov, hvilket er en del mere end de 51 dage, som de 5.005 mænd, der på deres side var alene om at holde barselorlov, holdt.

Der var 30.897 forældrepar, hvor begge forældre holdt orlov, og her holdt kvinden i gennemsnit 293 dage og manden 37.

Fordeling efter orlovens samlede længde

I oversigtstabel 8 og frem er forældreparrene fordelt efter, hvor mange uger forældrene i alt har holdt orlov, såfremt mindst en af dem har holdt orlov.

Oversigtstabel 8.

Fødsels- og barselorlov i 2013-2014 fordelt mellem mor og far – børn født i 2013.
Kun tilfælde, hvor både mor og far har holdt orlov

	Antal forældrepar i alt	Gennemsnitligt antal dages orlov pr. fødsel		
		Fars orlov	Mors orlov	Orlov i alt
Alle	30 897	37	293	330
0-2 uger pr. barn	18	13	0	13
3-16 uger pr. barn	66	26	58	83
17-30 uger pr. barn	648	26	161	187
31-40 uger pr. barn	3 476	35	223	258
41-47 uger pr. barn	6 957	42	268	310
48 uger pr. barn	11 723	35	301	335
49-78 uger pr. barn	7 775	38	343	380
79 uger eller mere pr. barn	234	56	545	601

Når begge holder orlov

I oversigtstabel 8 er kun medtaget tilfælde, hvor begge forældre har holdt orlov. I denne gruppe har forældrene med sikkerhed mulighed for at vælge, hvorledes orloven skal fordeles imellem dem. Og det er dette valg, tabel 8 belyser. Den samlede orlov i denne gruppe er i gennemsnit på 330 dage.

Fire typiske orlovslængder

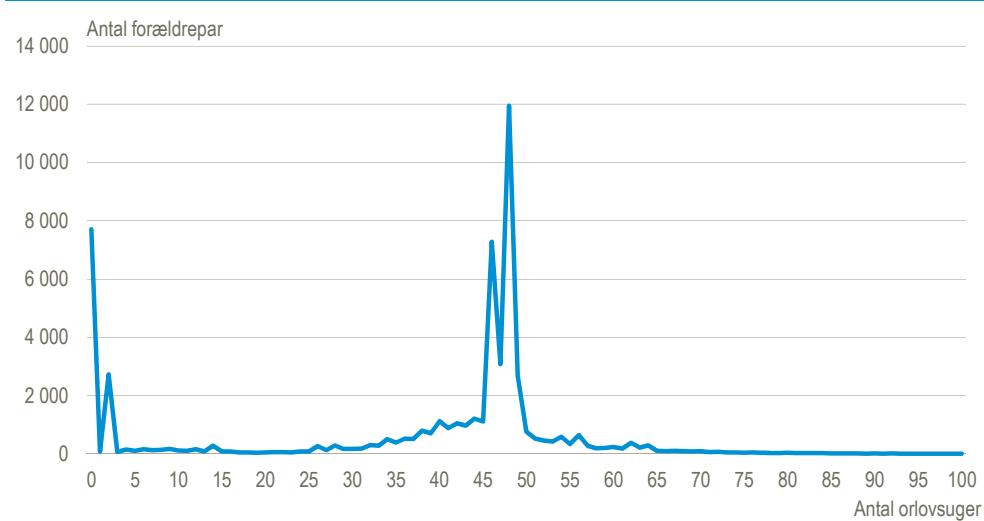
Fordelingen af den samlede afholdte orlov er vist i figur 2. De fire typiske orlovslængder ses som 4 toppunkter: Nul ugers orlov (forældrepar, der ikke er berettigede til barselsorlov på dagpenge eller ikke har søgt – 14 pct.), to ugers orlov (typisk hvor faderen holder fædreorlov, og moderen ikke er dagpengeberettiget – 5 pct.), 46 uger (typisk 14 ugers fødselsorlov til moderen efterfulgt af 32 ugers forældreorlov til moderen og ingen orlov til faderen – 13 pct.) og endelig 48 uger (typisk hvor moderen holder den fulde orlov og faderen holder to ugers fædreorlov – 21 pct.).

To mindre toppunkter

Desuden ses et par mindre toppunkter omkring uge 54/56 og uge 60/62 efter fødslen. De hænger sammen med muligheden for på nedsatte dagpenge at forlænge forældreorloven på 32 uger med 8 eller 14 uger.

Figur 2.

Forældrepar fordelt efter længden af den samlede orlov efter fødslen – børn født i 2013

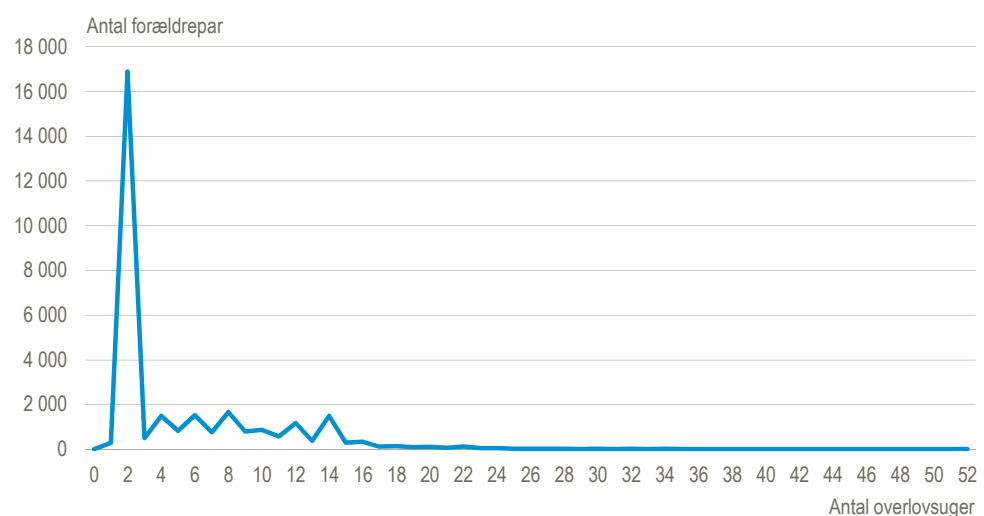

Faderens orlov

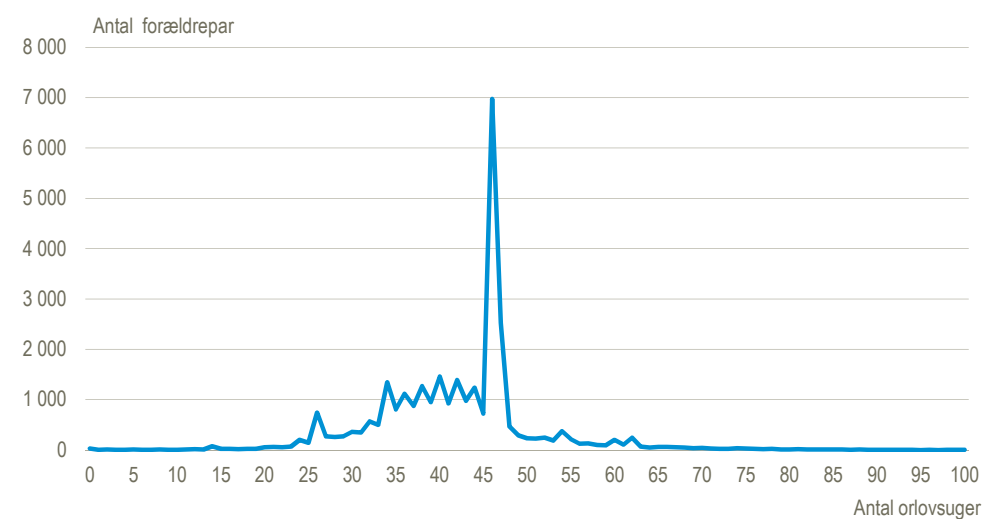
Figur 3 viser faderens orlov særskilt for de forældrepar, hvor begge har holdt orlov. Typisk holdt faderen netop 2 ugers orlov – det skete i 55 pct. af tilfældene.

Figur 3.

**Forældrepar fordelt efter længden af faderens orlov – børn født i 2013.
Kun tilfælde, hvor begge forældre har holdt orlov**

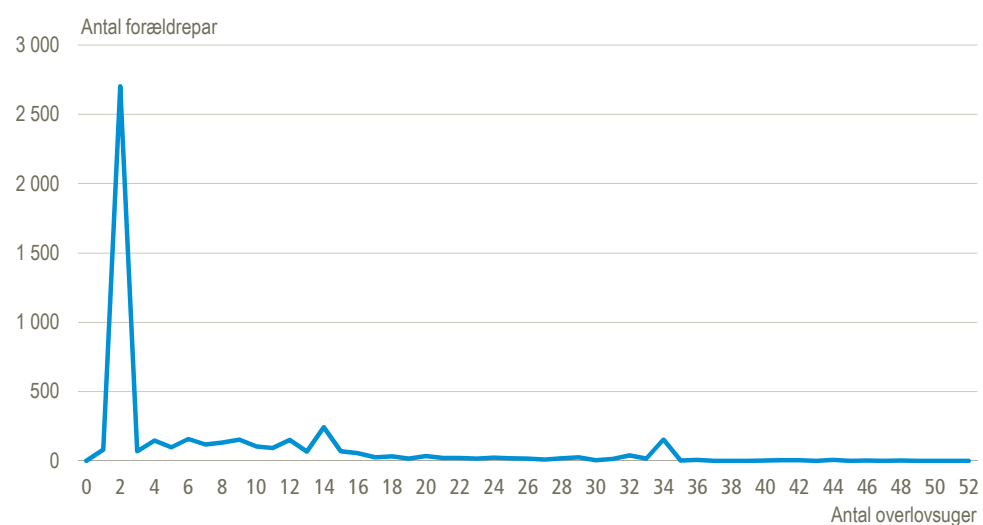

Figur 4. Forældrepar fordelt efter længden af moderens orlov – børn født i 2013. Kun forældrepar, hvor begge forældre har holdt orlov

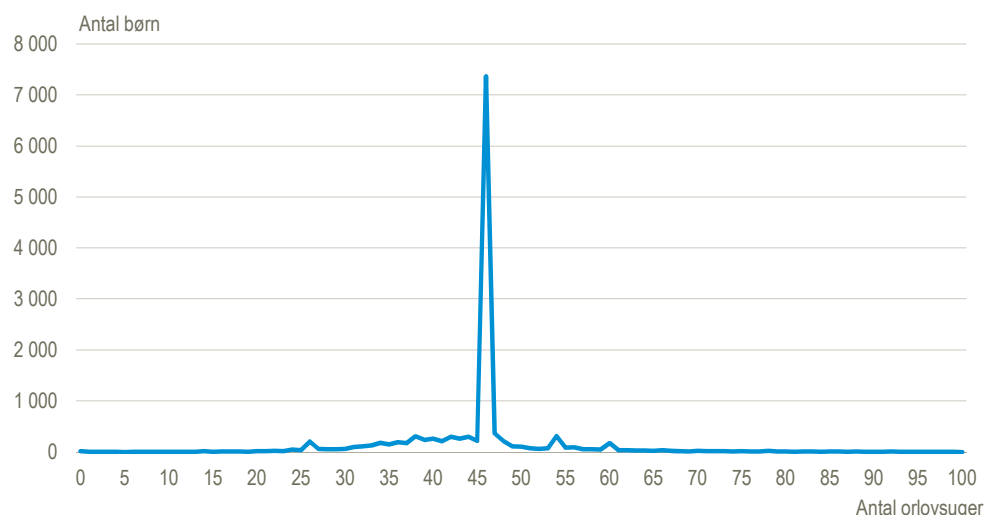
Moderens orlov Figur 4 viser tilsvarende moderens orlov særskilt i de tilfælde, hvor begge har holdt orlov. Typisk holdt moderen 46 ugers orlov – det skete i 23 pct. af tilfældene.

Figur 5. Forældrepar fordelt efter længden af faderens orlov – børn født i 2013. Kun forældrepar, hvor faderen var alene om at holde orlov

Faderen alene om at holde orlov Figur 5 viser fordelingen af orlov i de tilfælde, hvor faderen var alene om at holde orlov. Også her holdt faderen typisk 2 ugers orlov (54 pct. af tilfældene).

Figur 6. Forældrepar fordelt efter længden af moderens orlov – børn født i 2013.
Kun forældrepar, hvor moderen var alene om at holde orlov

Moderen alene
om at holde orlov

Figur 6 viser fordelingen af orlov i de tilfælde, hvor moderen var alene om at holde orlov. Her holdt 43 pct. 46 ugers barsel, 29 pct. mere end 46 uger og 2 pct. mindre end et halvt års barsel.

Den samlede orlovs
fordeling

Oversigtstabel 9 på viser den samlede orlovs fordeling på fædre og mødre. 48.583 mødre holdt i gennemsnit 302 dages orlov. I tilfælde, hvor kun moderen holdt orlov, holdt hun 313 dage, hvor faderen til sammenligning kun holdt 51 dage, hvor han var alene om at holde orlov. 20.910 forældrepar holdt tilsammen mere end 46 ugers orlov. Bemærk, at den gennemsnitlige orlovs længde i denne tabel er beregnet ud fra antallet af mødre eller fædre, der rent faktisk holdt barselsorlov på dagpenge.

Oversigtstabel 9.

Forældre med fødsels- og barselsorlov i 2013-2014 efter orlovslængde – børn født i 2013.
Kun forældre, hvor mindst en af dem har holdt orlov

	Fordelingstype						Mor
	Kun far	Kun mor	Både mor og far		Alle med orlov	Far	
			Far	Mor			
Alle børn							
Antal forældre med dagpenge .	5 003	12 683	30 897	30 897	48 583	35 900	43 580
Dage pr. mor/far	51	313	37	293	297	39	299
0-2 uger pr. fødsel							
Antal forældre med dagpenge . . .	2 782	32	18	18	2 832	2 800	50
Dage pr. mor/far	13	3	13	0	13	13	2
3-14 uger pr. fødsel							
Antal forældre med dagpenge . . .	1533	70	39	39	1642	1572	109
Dage pr. mor/far	60	77	30	36	61	60	63
15-46 uger pr. fødsel							
Antal forældre med dagpenge . . .	676	8 872	9 930	9 930	19 478	10 606	18 802
Dage pr. mor/far	179	297	38	243	285	47	268
47 uger eller mere pr. fødsel							
Antal forældre med dagpenge . . .	12	3 709	20 910	20 910	24 631	20 922	24 619
Dage pr. mor/far	401	358	37	318	355	37	324

Tabel 9 viser hvordan de forældrepar, hvor begge rent faktisk holdt orlov, fordelte orloven imellem sig, og i tabellen er al orlov medtaget. Det er imidlertid kun den fælles forældreorlov på 32 uger, som forældrene efter indbyrdes aftale kan dele. Hvordan forældrene deler disse 32 uger er belyst i tabel 10, hvor der er talt over alle forældrepar, som boede sammen, og hvor det ud fra en algoritme er vurderet, om der i kvartalet umiddelbart forud for fødslen forelå et indkomstgrundlag, der berettigede til dagpenge på en sats på ikke under 80 pct. af den maksimale dagpengeydelse

Oversigtstabel 10. **Forældreparers fordeling af den fælles 32-ugers barselorlov – børn født i 2013.**
Kun forældrepar der bor sammen

	Antal forældrepar	Antal fædre der holdt en del af den fælles orlov	Procentdel orlovs fædre	Fædrenes gennem snitlige antal dage, hvis de holdt orlov	Antal mødre der holdt en del af den fælles orlov	Procentdel orlovs mødre	Mødrenes gennem snitlige antal dage, hvis de holdt orlov
I alt	49 552	15 743	32	58	40 056	81	202
Faderen og moderen er begge berettigede til dagpenge	35 666	13 703	38	54	35 418	99	200
Faderen er alene om at være berettiget til dagpenge	5 134	2 040	40	85	0	0	0
Moderen er alene om at være berettiget til dagpenge	4 677	0	0	0	4 638	99	217
Hverken faderen eller moderen er berettigede til dagpenge	4 075	0	0	0	0	0	0

*Om en person er dagpengeberettiget eller ej er beregnet ud fra indkomst og timer på arbejdsmarkedet de sidste tre måneder inden barnets fødsel. Der vil være nogen usikkerhed på denne beregning.

Tabel 10 viser at det er 35.666 forældrepar svarende til 63 pct. af alle forældrepar, for hvem det er relevant at aftale, hvordan den fælles forældreorlov skal fordeles. I 38 pct. af tilfældene blev orloven delt, og en yderligere beregning (som ikke fremgår af tabellen) viser, at blandt de 13.577 forældrepar der delte orloven holdt manden i gennemsnit 53 dage og kvinden 169 - i alt 222 dage og altså tæt på de 32 uger. Endelig skal det nævnes, at i de tilfælde, hvor begge var berettigede, men kun manden holdt forældreorlov (126 mænd), holdt han 136 dage, mens kvinden i den tilsvarende situation (21.841 kvinder) holdt 220 dage.

Udskudt orlov Oversigtstabel 11 viser omfanget af udskudt orlov.

Bemærk – 2008-tal Da dele af barselorloven kan udskydes til barnet er fyldt 9 år, er der, for at belyse omfanget af udskudt orlov, i tabel 11 valgt at tage udgangspunkt i børn født i 2008 og opgøre, hvor meget orlov hvert forældrepar har holdt i årene 2010-2014. De forældre, der holder orlov i barnets tredje til sjette leveår holder i gennemsnit mange dage. Det er derfor nødvendigt at påpege, at der i opgørelse af tallene i tabel 10 ikke er taget hensyn til muligheden for at gå på barsel på deltid.

Oversigtstabel 11. **Modtagere af barselsdagpenge i 2010-2014 – børn født i 2008.**
Al orlov mens barnet har alderen 2-6 år

	Fordelingstype						
	Kun far	Kun mor	Både mor og far		Alle med orlov	Far	Mor
			Far	Mor			
Antal forældre med dagpenge	141	1 507	3	3	1 651	144	1 510
Dage pr. mor/far	60	80	...	...	78	60	80

Hvorledes deles orloven?

Oversigtstabel 12 belyser yderligere, hvordan forældrene deler den samlede orlov efter fødslen i de tilfælde, hvor de begge tager en del af den. Hyppigst sker det ved, at faderen tager netop de 2 ugers fædreorlov, og moderen 46 uger svarende til de 14 ugers fødselsorlov plus hele 32-ugers forældreorlov.

Oversigtstabel 12.

**Fødsels- og barselsorlov i 2013-2014 fordelt mellem moderen og faderen – børn født i 2013.
Kun forældrepar, hvor både moderen og faderen har holdt orlov efter fødslen**

	Mødre med dag- penge i alt	0-14 uger	15-24 uger	25-34 uger	35-45 uger	46 uger	47 uger eller mere
Fædre med dagpenge i alt	30 897	202	561	4 846	11 780	6 985	6 523
Under 2 uger	4 535	18	24	286	1 114	1 573	1 520
2 uger	12 676	44	85	743	3 023	5 081	3 700
3-4 uger	2 000	4	15	164	1 260	169	388
5-10 uger	6 447	28	99	944	4 552	125	699
Over 10 uger	5 239	108	338	2 709	1 831	37	216

*Tages orloven
samtidig eller forskudt?*

Set ud fra barnets synspunkt er det ikke kun relevant, hvor mange dagpengedage moderen og faderen har taget tilsammen. Det er også af betydning, i hvor høj grad dagene er taget på samme tid, eller om de er benyttet til at gøre den samlede orlovperiode så lang som mulig. I de tilfælde, hvor både moderen og faderen har holdt orlov efter fødslen, er det derfor optalt, hvor mange dage orloven er blevet holdt samtidig, og hvor mange dage, kun den ene af forældrene har holdt orlov.

Oversigtstabel 13.

**Hvor meget orlov holdt mor og far samtidig?
Forældrepar til børn født i 2013, hvor både moderen og faderen har holdt orlov efter fødslen**

Antal dage med orlov pr. barn	330
Heraf antal dage, hvor moderen og faderen har holdt orlov samtidig	20

Det fremgår, at langt størstedelen af orloven er taget på forskellige dage. Kun i 20 dage i gennemsnit har barnet oplevet, at begge forældre havde orlov samtidig. De 14 dage heraf vil typisk være den særlige fædreorlov, der normalt tages umiddelbart efter fødslen, hvor moderen samtidig holder fødselsorlov.

*Tages orloven som
ét forløb –
eller brydes den op?*

Et andet element i fleksibiliteten i orlovsreglerne er, at de 32-ugers forældreorlov kan stykkes op i enkeltbidder. Oversigtstabel 13 dækker de 32 ugers forældreorlov samt diverse muligheder for udsat orlov, og tabellen dækker både, hvor begge forældrene har holdt orlov, og hvor kun én af forældrene har holdt orlov. En dagpengeperiode er opgjort som et afsluttet dagpengeforløb for en af forældrene. Perioder, hvor begge forældre har holdt orlov samtidig, er ikke talt med. En afsluttet periode følges enten af en periode, hvor den anden part har orlov, eller af en periode, hvor ingen har orlov.

Oversigtstabel 14.

Muligheden for at dele forældreorloven op i enkeltperioder – børn født i 2013

Antal forældrepar, hvor mindst én af forældrene har modtaget dagpenge for at holde forældreorlov (32 ugers orlov)	45 543
Antal fædre der har modtaget dagpenge i forbindelse med forældreorlov	16 156
Antal dagpengeperioder, fædre	21 565
Antal mødre der har modtaget dagpenge i forbindelse med forældreorlov	43 172
Antal dagpengeperioder, mødre	48 429
Antal dagpengeperioder i alt	69 993
Andel af forældrepar med 1 periode	67 pct.
Andel af forældrepar med 2 perioder	25 pct.
Andel af forældrepar med 3 perioder	6 pct.
Andel af forældrepar med mere end 3 perioder	2 pct.

Det fremgår, at de 45.543 forældrepar har holdt i alt 69.993 dagpengeperioder (der ikke har ligget samtidigt). 67 pct. af forældrene har kun haft én periode under forældreorloven – dvs. at orloven ikke har været delt, hverken i småbidder eller mellem forældrene. Kun 2 pct. af parrene har holdt mere end 3 forskellige dagpengeperioder.

Orlovslængde og fars/mors alder

I oversigtstabel 15 a og b er den gennemsnitlige orlovslængde efter fødslen fordelt efter forældrenes alder. Kun tilfælde, hvor begge forældre har holdt orlov, er medregnet. Forældrenes alder er alderen ved barnets fødsel.

Oversigtstabel 15 a.

Fødsels- og barselsorlov i 2013-2014 efter faderens alder – børn født i 2013. Kun forældrepar, hvor både moderen og faderen har holdt orlov

	Antal dagpengemodtagere	Faderens orlovsdage
Fædre i alt	30 897	37
Under 20 år	9	20
20-24 år	835	22
25-29 år	6 264	31
30-34 år	12 087	39
35-39 år	8 112	40
40-44 år	2 686	39
45-49 år	724	39
50-54 år	144	37
55 år og derover	36	36

Oversigtstabel 15 b.

Fødsels- og barselsorlov i 2013-2014 efter moderens alder – børn født i 2013. Kun forældrepar, hvor både moderen og faderen har holdt orlov

	Antal dagpengemodtagere	Moderens orlovsdage
Mødre i alt	30 897	293
Under 20 år	39	290
20-24 år	1 804	300
25-29 år	9 472	296
30-34 år	12 600	292
35-39 år	5 929	289
40-44 år	1 010	289
45-49 år	40	263
50 år og derover	3	286

Fordeling efter socioøkonomisk status og branche

Afslutningsvis bringer tabel 16 a og 16 b opgørelser over kvinders og mænds gennemsnitlige orlov fordelt efter deres socioøkonomiske status og branche. Disse baggrundsoplysninger bygger på Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik fra november 2012. Ved vurderingen af tallene skal det tages i betragtning, at den pågældende person kan have haft en anden status på tidspunktet

for barselsorloven. I tabellerne er ikke-beskæftigede (herunder arbejdsløse) udeladt sammen med personer med uoplyst socioøkonomisk status eller branche.

Kvindelige topledere holder mindre orlov

Blandt kvinderne holder topledere og lønmodtagere på højeste niveau kortere orlov end de andre grupper, mens det er lige omvendt for mændene. Her holder toplederne og lønmodtagere på højeste niveau den længste orlov.

Kvinder i landbruget og mænd inden for finansiering og forsikring holder lang orlov

Fordelt på brancher holder kvinder inden for landbrug længst orlov, mens ansatte inden for Finansiering og forsikring holder kortest. Blandt mændene er det lige omvendt: Her holder beskæftigede inden for Finansiering og forsikring længst orlov, mens landbruget står for den korteste orlov.

Oversigtstabel 16 a.

Kvindens orlov efter fødslen efter socioøkonomisk status og branche, ekskl. uoplyste og personer ude af erhverv - børn født i 2013

	Selvstændig, medarbejdende ægtefæller	Topledere, lønmodtagere på højeste niveau	Lønmodtagere på mellemniveau	Lønmodtagere på grundniveau	Andre lønmodtagere	I alt inkl. lønmodtagere uden nærmere angivelse
----- gennemsnitlig orlovs længde -----						
I alt	304	292	302	305	307	299
Landbrug, skovbrug og fiskeri	342	300	292	312	309	315
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	312	282	306	312	308	302
Bygge og anlæg	304	272	288	302	316	299
Handel og transport mv.	327	289	303	308	307	305
Information og kommunikation	292	281	282	300	292	287
Financiering og forsikring		299	310	306	244	303
Ejendomshandel og udlejning	256	280	296	307	310	297
Erhvervsservice	299	284	292	301	308	294
Offentlig administration, undervisning og sundhed	286	295	308	303	306	298
Kultur, fritid og service	303	276	287	311	303	296

Oversigtstabel 16 b.

Mænds orlov efter fødslen efter socioøkonomisk status og branche, ekskl. uoplyste og personer ude af erhverv - børn født i 2013

	Selvstændig, medarbejdende ægtefæller	Topledere, lønmodtagere på højeste niveau	Lønmodtagere på mellemniveau	Lønmodtagere på grundniveau	Andre lønmodtagere	I alt inkl. lønmodtagere uden nærmere angivelse
----- gennemsnitlig orlovs længde -----						
I alt	35	52	37	32	28	39
Landbrug, skovbrug og fiskeri	31	26	15	21	20	24
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	29	45	32	28	27	32
Bygge og anlæg	27	28	23	25	21	25
Handel og transport mv.	39	32	26	28	29	29
Information og kommunikation	40	47	41	47	39	45
Financiering og forsikring	14	67	56	56	43	63
Ejendomshandel og udlejning	18	33	34	37	25	33
Erhvervsservice	40	46	39	34	32	40
Offentlig administration, undervisning og sundhed	36	60	56	47	39	55
Kultur, fritid og service	39	58	38	41	33	46

Baggrundsplysninger

<i>Mere information</i>	www.dst.dk/stattabel/468 . Flere opgørelser kan findes i Danmarks Statistikbank, www.statistikbanken.dk/05 i mappen Dagpenge ved sygdom og fødsel.
<i>Seneste offentliggørelse</i>	<i>Dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption 2013</i> udkom 16. oktober 2014 i serien <i>Arbejdsmarked 2014:8</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Næste offentliggørelse</i>	<i>Dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption 2015</i> forventes at udkomme ultimo september 2015 i serien <i>Arbejdsmarked</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Henvendelse</i>	Torben Lundsvig, tlf. 39 17 34 21, tlu@dst.dk

Kilder og metoder

<i>Læs mere i statistikdokumentationen</i>	På www.dst.dk/statistikdokumentation er der en mere omfattende beskrivelse af kilder og metoder.
<i>Datakilde</i>	Statistikken om dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption mv. er baseret på Danmarks Statistiks sygedagpengestatikregister. Registret opdateres årligt med oplysninger fra de administrative dagpengesystemer, der henholdsvis dækker dagpenge ved sygdom og dagpenge ved graviditet, fødsel mv.
<i>Særligt forhold vedrørende datagrundlaget</i>	I perioden 2013-2014 har der været en fejl i datagrundlaget. Et stigende antal sager fik aldrig påført en slutdato. Denne fejl er nu rettet. Desværre blev fejlen først opdaget i begyndelsen af 2015, hvorfor barselsstatistik offentliggjort i 2014 har været påvirket af fejlen, der har bevirket, at antallet af dage på barsel har været talt for højt, og antallet af afsluttede sager har været for lavt.
<i>Afgrænsning af statistikken</i>	Efterretningen opgør sager, hvor der i løbet af 2014 er sket udbetaling af dagpenge fra Udbetaling Danmark - enten til den sikrede eller som refusion til arbejdsgiveren, samt sager vedrørende barselsorlov holdt i 2013, men hvor udbetalingen er registreret i 2014. Der kan kun udbetales dagpenge til erhvervsaktive, dvs. lønmodtagere (herunder arbejdsløse) og selvstændige, men normalt fx ikke til uddannelsessøgende eller kontanthjælpsmodtagere.
<i>2 typer af statistik</i>	Der offentliggøres 2 forskellige typer af statistik om barselsorlov: - De traditionelle opgørelser over, hvor mange personer der har holdt orlov i kalenderåret, om de udbetalte dagpenge osv. Disse opgørelser omfatter såvel orlov i forbindelse med fødsel som orlov ved adoption. Denne type opgørelser er bl.a. egnede til at belyse udgifterne ved barselsorloven. Opgørelser af denne type kan findes på www.statistikbanken.dk. - Opgørelser, hvor udgangspunktet tages i det enkelte forældrepar og deres nyfødte barn. Her ud fra analyseres, hvor meget orlov, forældrene tager i alt, og hvordan de fordeler den mellem sig. For at kunne give en nogenlunde dækkende belysning tages der udgangspunkt i børn født i 2013, idet størstedelen af den samlede orlov så vil være afholdt i 2013 eller 2014. For kunne give et indtryk af omfanget af udskudt orlov tages i oversigtstabel 11 i stedet udgangspunkt i børn født i 2008, og den orlov, der er afholdt i, hvad der så nogenlunde svarer til barnets 3-6. leveår, er optalt. Da orlovsreglerne indebærer, at forældrene kan udskyde en del af orloven helt til barnet fylder 9 år, giver tabel 11 dog ikke det endelige billede.

<i>Metodemæssigt problem: Forsinkede indberetninger</i>	Etagemodemæssigt problem i statistikken er, at det ofte forekommer, at dagpengene afregnes med forsinkelse. Der er derfor et antal dagpengedage i ét kalenderår, der først afregnes året efter, eller hvor der sker en efterregulering i det følgende år. I denne efterretning er dage vedrørende 2014 men først indberettet i løbet af 1. halvår af 2015 medtaget, og for 2013 gælder det, at dage vedrørende 2013 men først indberettet i løbet af 2014 er medtaget.
<i>Dagpengebeløb</i>	De anførte dagpengebeløb omfatter de dagpenge, der i løbet af året er udbetalt til den sikrede eller som refusion til arbejdsgivere, der yder fuld eller delvis løn under graviditet og barsel. I beløbene indgår derfor også udbetalinger vedr. orlov i året før samt efterreguleringer fra tidligere år.
<i>Antal personer</i>	Antallet af personer opgøres normalt netto - dvs. at en person kun tæller med én gang i hver kategori i en tabel. Har den samme person fx holdt flere forskellige former for orlov, er den pågældende kun medtalt én gang i totalerne. Af teksten i tabellerne fremgår, om antallet af personer dækker over de personer, der i året har modtaget dagpenge, eller om det dækker over de personer, der i året har haft orlovsdage. Forskellen udgøres af personer, der ikke holdt orlov i året, men modtog dagpenge vedr. orlov afholdt i året før eller tidligere.
<i>Antal dagpengeuger</i>	Antallet af dagpengeuger er summen af uger holdt i året. I tilfælde af flere forløb samtidig tælles kun det ene. Har en person samtidig flere sager løbende, fordi den pågældende har flere arbejdsgivere eller modtager dagpenge både som lønmodtager og som selvstændig, medtælles ugerne for begge forløb i opgørelser vedrørende antal sager, mens al dobbelttælling er fjernet i opgørelser over antal dage på barsel. En dagpengeuge er opgjort som 1/7 af antallet af dage fra første til sidste dag med dagpenge. I løbet af en sådan 7-dages periode får man normalt udbetalt dagpenge for 5 tabte arbejdsdage.
<i>Inddeling i intervaller</i>	Når orlovsforløb inddeles i ugeintervaller, rundes antallet af dage op, således at fx 2 uger betyder 8-14 dage.
<i>Antallet af dagpengesager</i>	Antallet af dagpengesager er en administrativ inddeling, der bygger på dagpenge-lovens enkelte bestemmelser. I forbindelse med fødslen modtager moderen fx de første 14 uger dagpenge under fravær efter reglerne i lovens § 7. Efter de 14 uger kan hun holde orlov efter reglerne i § 9 om forældreorlov. I opgørelserne indgår et dagpengeforløb på mere end 14 uger derfor som 2 sager. For den fælles orlov er det muligt for faderen og moderen at holde den på skift, således at orloven stykkes op i et antal mindre adskilte perioder. Sådanne delperioder indgår i statistikken som separate sager.
<i>Inddeling efter sagsart</i>	Inddelingen i forskellige typer orlov bygger på Udbetaling Danmarks kontering af den enkelte dagpengesag, hvor det i Efterretningen fra 2012 var kommunernes kontering. Overgangen fra kommunerne til Udbetaling Danmark skete december 2012. Det ser ud som om dette skifte har bevirket en anden måde at anvende koderne for sagsart på. Sammenligninger af året 2014 med året 2012, hvad angår opgørelser på sagsart, skal derfor foretages med forsigtighed. Eventuelle forskelle kan dække over ændret administrativ praksis snarere end realiteter. Af samme grund er tabeller med orlov fordelt på sagsart blevet beskåret eller udeladt.
<i>Alle sager/ afsluttede sager</i>	I nogle tabeller skelnes mellem alle sager og afsluttede sager. Alle sager omfatter alle sager, med dagpengebetalinger i løbet af året, uanset om de startede året før eller ikke var slut ved årets udgang. Det opgjorte antal dagpengeuger dækker kun dagpengeuger i løbet af kalenderåret. Opgørelserne over alle sager er især anvendelige i forbindelse med vurderingen af det offentliges udgifter til dagpenge. Afsluttede sager omfatter sager, der blev afsluttet i løbet af året. Det opgjorte antal dagpengeuger dækker hele sagens forløb - altså også dagpengeuger i året før. Spe-

cielt for den fælles 32-ugers orlov gælder, at den kan stykkes op i enkeltbidder - enten fordi der holdes pauser ind imellem, eller fordi moderen og faderen skiftes til at holde orlov. Hver enkelt afsluttet del af denne orlov indgår som en afsluttet sag.

Lovgivning og administration

Reglerne om dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption mv. findes i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel, lov nr. 1084 af 13. november 2009. Loven, der populært kaldes barselloven, hører under Beskæftigelsesministeriet.

Fraværsret og dagpengeret

Det er dagpengereglerne, der beskrives her. Her ud over findes der i barselloven regler om selve *fraværsretten*. Fraværsretten gælder også selv om den pågældende ikke opfylder beskæftigelseskravene for at få dagpenge. En kvindelig lønmodtager har 4 uger før det skønnede fødselstidspunkt ret til fravær. Efter fødslen har moderen ikke blot ret men *pligt* til orlov i de første 2 uger. I de næste 12 uger har moderen ret til fravær. Faderen har ret til 2 ugers fravær ved fødslen. Efter de 14 uger har såvel moderen som faderen *ret til fravær* i hver 32 uger. Men tilsammen har moderen og faderen kun *ret til dagpenge* i tilsammen 32 uger - jf. dog muligheden for forlængelse.

Beregnes pr. fødsel - ikke per barn

Fraværsretten og dagpengene beregnes med udgangspunkt i *fødslen* - og ikke i de fødte børn. Det betyder, at fraværsret og dagpenge ikke påvirkes, selv om der fødes tvillinger eller mere.

Personkreds

Dagpengeordningen omfatter alle erhvervsaktive personer, der lider et indtægtstab ved uarbejdsdygtighed på grund af graviditet, fødsel eller adoption, og som opfylder visse krav til beskæftigelsens omfang. Ordningen gælder både lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende, herunder også lønmodtagere, der modtager arbejdsløshedsdagpenge eller ydelser, der træder i stedet herfor, samt elever i lønnet praktik. Uddannelsessøgende forældre har ret til barselsdagpenge, såfremt de ville have været berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, hvis de ikke var blevet forhindret pga. barsel, dvs. at de inden udløbet af de almindelige 46 ugers orlov har afsluttet en erhvervsmæssig uddannelse på mindst 18 måneder.

Regler for dagpenge

I forbindelse med graviditet og fødsel findes en række forskellige faser. Reglerne for adoption svarer stort set til reglerne for fødsel, så de skal ikke gennemgås særskilt.

Før fødslen

Moderen har ret til dagpenge fra 4 uger før det skønnede fødselstidspunkt. Hvis graviditeten har et sygeligt forløb, hvis arbejdets særlige karakter medfører risiko for fosteret, eller hvis graviditeten pga. offentlige bestemmelser forhindrer moderen i at varetage sit arbejde, kan graviditetsorloven begynde tidligere. Det er også muligt at gå på en tidligere delvis graviditetsorlov - dvs. at man kan få nedsat sin arbejdstid og så få dagpenge for de resterende timer.

Arbejdsgiveren skal herudover betale løn eller dagpenge under fravær pga. forebyggende graviditetsundersøgelser. Da der i disse tilfælde ikke udbetales dagpenge fra det offentlige, indgår disse dagpenge ikke i statistikken.

Første 14 uger - fødselsorlov

Moderen har ret til dagpenge i de første 14 uger efter fødslen. Faderen kan i ganske særlige tilfælde (fx pga. moderens sygdom eller død) overtage retten til dagpenge.

Fædreorlov

I samme periode har faderen ret til dagpenge i 2 uger - fædreorlov.

Efter 14 uger - forældreorlov

Moderen og faderen har herudover tilsammen ret til dagpenge under 32 ugers forældreorlov. Denne periode kan frit deles mellem moderen og faderen, og de kan holde orlov på skift eller samtidig. Faderen kan også vælge at holde en del af den fælles forældreorlov inden for de første 14 uger efter fødslen.

<i>Tilsammen 52 uger med fulde dagpenge</i>	Alt i alt har forældrene tilsammen ret til 52 ugers orlov med fulde dagpenge, nemlig moderens 4 uger før fødslen, moderens 14 uger efter fødslen, faderens 2 uger samt de 32 ugers fælles orlov.
<i>Retsbaseret forlængelse af orlov</i>	De 32 ugers fælles forældreorlov kan altid forlænges med 14 uger for beskæftigede lønmodtagere og selvstændige og med 8 uger for andre. Der kan ikke vælges andre perioder end netop de 14, henholdsvis 8 uger. Ved en sådan forlængelse nedsættes dagpengebeløbet forholdsvis, så det i alt kommer til at svare til de fulde dagpenge i 32 uger. Hermed forlænges den samlede orlovsperiode med dagpenge fra 52 uger til 60 eller 66 uger med reducerede dagpenge.
<i>Udskydelse af orlov</i>	Forældrene har ret til at udskyde en del af orloven helt indtil barnet fylder 9 år. Beskæftigede lønmodtagere og selvstændige har ret til at udskyde mindst 8 og højst 13 uger af 32-ugers perioden. Udskydelsen kan ikke deles af de 2 forældre, og den udskudte periode skal holdes sammenhængende. Herudover kan begge forældre aftale med arbejdsgiveren at udskyde hele eller dele af 32-ugers perioden til afholdelse inden barnet fylder 9 år. Tilsvarende ret gælder for selvstændige.
<i>Forlængelse ved delvis genoptagelse af arbejdet</i>	Forældrene kan vælge at forlænge en del af den samlede orlov ved at genoptage arbejdet delvis under det 'ordinære' orlovsforløb på 46 uger, dog ikke under moderens første 2 ugers orlov. For lønmodtagere kræves dog, at det aftales med arbejdsgiveren. Ved en sådan forlængelse nedsættes dagpengene i forhold til det omfang, hvor arbejdet genoptages. Vælger en mor fx at begynde at arbejde på halv tid efter udløbet af de første 14 uger, så forlænges de 32 ugers forældreorlov med yderligere 32 uger. Den samlede orlov bliver derfor 14 uger + 32 uger + 32 uger, eller 1½ år. De bragte tal for den aftalebaserede forlængelse på deltid dækker kun perioden efter udløbet af de 46 uger - altså den periode, hvor orloven bliver forlænget.
<i>Delvis genoptagelse af arbejdet</i>	I hele orlovsforløbet (bortset fra moderens første 2 uger efter fødslen) har man mulighed for at genoptage arbejdet delvis (for lønmodtagere dog højst 29½ time ved en normal ugentlige arbejdstid på 37 timer og for selvstændige højst halvdelen af den normale ugentlige arbejdstid) og så modtage dagpenge for de øvrige timer. Dagpengeperioden forlænges ikke herved.
<i>Andre former for barselsorlov</i>	Ud over disse generelle regler findes der specielle regler omkring bl.a. børn, der er dødfødte eller dør eller bortadopteres inden 32 uger efter fødslen, og omkring børn, der indlægges på sygehus i barselsperioden. Disse og andre specialregler skal ikke omtales her.
<i>Pasning af syge børn.</i>	Hvis forældrene må opgive at arbejde for at passe et alvorligt sygt barn (sygdommen skal normalt indebære et hospitalsophold el. lign. i mindst 12 dage) yder kommunen dagpenge i hele perioden. Disse dagpenge har som sådan ikke noget med barselsorlov at gøre, men medtages i statistikken, da reglerne nu findes i barselsloven.
<i>Beregning af dagpengene</i>	Dagpengene beregnes på grundlag af den sikredes dagpengegivende indtægt. Der skelnes mellem lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende. Dagpenge til beskæftigede lønmodtagere beregnes på grundlag af den timeindtægt, som lønmodtageren ville have været berettiget til under fraværet efter betaling af arbejdsmarkedsbidrag. Personer, der ikke er i beskæftigelse, får udbetalt et dagpengebeløb, der svarer til de arbejdsledighedsdagpenge mv., som vedkommende ellers ville have modtaget. Til dagpengegivende indtægt for selvstændige medregnes erhvervsindtægt, som i væsentlig grad skyldes egen arbejdsindsats. Det kan være overskud af egen erhvervsvirksomhed, ydelse for udvalgsposter, honorarer mv. For en medhjælpende

ægtefælle er beregningsgrundlaget den skattepligtige indkomst, der er overført til personen.

Dagpengenes størrelse Dagpengemaksimum ved barselsdagpenge er som ved sygedagpenge, dvs. i 2014 på 4.075 kr. om ugen. Beløbet reguleres årligt med satsreguleringsprocenten. Personer med en dagpengegivende indtægt større end maksimum får derfor mindre end 100 pct. dækning af tabt indtægt, mens personer med en indtægt mindre end maksimumsbeløbet får et dagpengebeløb, der netop svarer til den normale indtægt.

For lønmodtagere, der gennem faglige overenskomster er sikret fuld løn under graviditet og fødsel, har dagpengemaksimum som sådan ingen betydning for moderen/faderen - her udgør maksimumsbeløbet grænsen for, hvor meget arbejdsgiveren får refunderet fra kommunen.

Dagpengenes udbetaling Dagpengene udbetales af Udbetaling Danmark. Udbetaler arbejdsgiveren løn under barsel til lønmodtageren, udbetales et beløb svarende til dagpengene af Udbetaling Danmark til arbejdsgiveren.

Der udbetales kun dagpenge for de dage, hvor den sikrede skulle have været på arbejde. Har en person flere arbejdsgivere, fx ved kombination af 2 deltidsjob, beregnes dagpenge for hvert enkelt arbejdsforhold.

ARBEJDSMARKED 2015:7
 Statistiske Efterretninger
 ISSN, 1601-085X
www.dst.dk/efterretninger
 Salg: www.dst.dk/boghandel eller Tlf.: 43 22 73 00
 Abonnement for 2015: 975 kr. som pdf.
 Løssalg: 80 kr. + ekspeditionsgebyr
 © Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul
- 0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed
- 0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- ... For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn
- ... Oplysning foreligger ikke
- * Foreløbige eller anslåede tal
- | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.
 Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige.
 Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.